

TRGOVSKI LIST

Časopis za trgovino, industrijo in obrt.

Naročnina za ozemlje SHS: letno 180 Din, za ½ leta 90 Din, za ¼ leta 45 Din.
mesečno 15 Din; za inozemstvo: 210 Din. — Plača in toži se v Ljubljani.

Uredništvo in upravnništvo je v Ljubljani v Simon Gregorčičevi ulici.
Dopisi se ne vračajo. — Štev. pri čekovnem zavodu v Ljubljani 11.953.

LETO IX.

Telefon št. 552.

LJUBLJANA, 21. oktobra 1926.

Telefon št. 552.

ŠTEV. 123.

Oglas svetovne finance za rešitev Evrope!

Evropske in ameriške banke so naznanile, da bodo izdale oglas, ki bo govoril o velikanskih političnih in gospodarskih stremembah. »Daily News« pišejo, da je to med najvažnejšimi dokumenti po mirovni pogodbi v Versaillesu. Oglas je izšel včeraj in pravi, da je bil politični razvoj v Evropi po Versaillesu težek udarec za mednarodno trgovino. Obširna ozemlja, ki so dotedaj prosto trgovala, so dobila naenkrat nove meje in nove carinske zakone. Že samo ta preobrat je blagostanje onih dežel bistveno zmanjšal. Za obrambo novih mej v Evropi vpeljene trgovske prepovedi, carinske tarife itd., so se izkazale škodljive za vse udeležence. Nova železniška omrežja otežkočajo tranzitni promet in podražujejo transportne izdatke. Nastala je na ta način v vsej Evropi umetna draginja, vsa produkcija je šla nazaj, krediti so se zmanjšali, obtok denarja se je znižal. Položaj Evrope je skrajno težak. Oglas zahteva radikalen prelom z dosedanjim gospodarsko politiko, kredit se mora novo vzpostaviti in se mora ustvariti oni razvoj trgovine in medsebojnega razmerja, ki ga položaj nujno zahteva. V vseh deželah je javno mnenje grozečo nevarnost že spoznalo. Zveza narodov in mednarodne trgovske zbornice delajo na tem, da reducirajo ovire prometa na minimum. Vplivne osebe v posameznih deželah delajo na to, da se carinske tarife popolnoma odpravijo. Trdno je prepričanje podpisanih, da je zopetna vpeljava trgovske svobode najboljša možnost za zopetno vpeljavo trgovine in kredita na svetu.

Zanimivi so nekateri podpisi manifestov. Za Nemčijo so podpisali med drugimi Bosch, Deutsch, Melchior, Mendelssohn, Schacht, Siemens, Ubig, Vögler, za Anglijo Balfour, Leaf, Norman, Rothschild, Mac Kenna, za U. S. A. Gates, Garrah, Morgan, za Francijo Finaly in Sergent, za Italijo Benni in Pirelli.

O oglašju piše neki list: »Senzacionalna je ta napoved in bo brez dvoma zbudila največjo pozornost v političnih in finančnih krogih vseh držav. Tvorba svetovnega koncerna velebank — o tem poročamo na drugem mestu — je gotovo samo začetek te velepotezne akcije, ki ne pomeni nič več in nič manj kot stvaritev finančne in trgovskopolitične Panevrope s pomočjo Zedinjenih držav. Državniki so se doslej zastonj trudili, da bi omili strahovito gospodarsko krizo, zlasti še, ker se je oficijska Amerika zmeraj ogibala aktivnega poseganja v Evropsko politiko. Sedaj so pa začeli z iniciativo gospodarski krogi, to pot ob direktnem sodelovanju U. S. A.; U. S. A. prihajajo zmeraj bolj do spoznanja, da more biti evropska gospodarska katastrofa usodepolna tudi za druge kontinente. — O tem je »Trglist« že opetovano pisal.

V drugem listu beremo: »Združitev uglednih bančnikov in trgovcev vseh velikih evropskih držav in U. S. A. v apelu na državnike in gospodarske voditelje vseh držav v svrhu rešitve iz gospodarske in finančne krize je krona dosedanjih posameznih stremeljenj in gospodarskih dogovorov zadnjega časa. Potovanje ameriškega državnega tajnika Mellona v gospodarska središča Evrope, dolgotrajni boj glede odplačevanja vojnih dolgov,

Loucheurjev načrt o svetovni gospodarski konferenci, francosko-nemško zblizanje na gospodarskem polju, železni kartel in prihodnja ustanovitev mednarodne organizacije denarnih zavodov, vse to se kaže pot markantne etape velepoteznega načrta. Da se z majhnimi pomočki gospodarskega in denarnega značaja Evropa ne more razbremeniti povojnih posledic in se tudi ne more ustvariti trden temelj za obnovo Evrope, se je strahovito jasno ponovno pokazalo tako pri trgovskih pogajanjih posameznih držav kakor tudi pri velikih mednarodnih kreditnih operacijah.

Iz omračenega obzorja Evrope vstajajo obrisi velepotezne iniciative, ki ima samanasebi vse pogoje uspeha. Niso samo osebnosti, ki jamčijo uspeh; Vidimo tudi natančno in bistroumno spoznavanje napak v gospodarski politiki evropskih držav. Po gornjem oglašju so vzroki akcije nesrečna oboroževalna politika, samopašnost vladanja, carinske meje itd., kar bi moralo Evropo dovesti slednjič v najtežje katastrofe. Brezobziren prelom z dosedanjim prakso v gospodarski politiki, temeljita sprememba v današnji evropski mentaliteti bodi cilj stremeljenja in ga je tudi treba doseči. Poraja se zgodovinski čin prve vrste.

EVROPA NE MORE VEČ DOLGOV PLAČATI!

Bankir Lamont, ki pripada Morganovi skupini, je govoril v Newyorku vseučilišni mladini. Izrekel se je proti plačevanju vojnih dolgov. Izjavil je, da bi bilo smešno misliti, da bi plačala Evropa Ameriki še dvaindvajset milijard dolarjev, oni Ameriki, ki ima že itak polovico vsega denarja na svetu. Ne bo se mogoče ogniti reviziji vseh dogovorov o dolgovih.

ZELEZNA KVOTA NASLEDSTVENIH DRŽAV.

Sredнееvropske železne zveze so se po poročilu Frkf. Ztg. zedinile, da bodo pri pogajanjih z mednarodnim kartelom nastopile kot enotna sredнееvropska zveza surovega jekla. Od njih zahtevani kontingent ne znaša popolnoma 10 odstotkov sedanjega skupnega kontingenta 27 milijonov 528.000 ton. Poudarjale bodo, da je njih produkcijska kapaciteta vsled znanih vzrokov še dosti za kapaciteto zapadnoevropskih držav. Pogajanja za pristop se bodo začela najbrž koncem oktobra.

POLJAKI IN ŽELEZNI KARTEL NA JUGOVZHODU.

Katoviški list »Palonia« poroča o tvorbi kartela, ki naj mu pristopijo Nemška Gornja Šlezija, Poljska, Češkoslovaška, Avstrija in Ogrska in kojega namen bi bil razdelitev jugovzhodnih evropskih trgov, torej ogrskega, avstrijskega, jugoslovanskega, bolgarskega, rumunskega, grškega in turškega. Poljski list ostro nastopa proti temu, da bi pri tvorbi kartela porabila Češkoslovaška svoje sedanje posebno stanje kot izhodišče za pogajanja. Poljska železna industrija se je v zadnjih treh mesecih na jugovzhodnem trgu tako razširila, da lahko prevzame skoraj polovico češkoslovaške prodaje. Zato mora biti poljska železna industrija nasproti takim vabilom za pogajanja skrajno oprezna. — Če bo pa Češkoslovaška kmalu pristopila v mednarodnemu železnemu kartelu, koji pristop na vse načine forsirajo, bodo morali Poljaki s svojo opreznostjo kmalu odnehati.

Pomanjkanje vagonov.

Od uglednega lesnega trgovca smo prejeli naslednji dopis:

Vprašanje pomanjkanja vagonov postaja z dneva v dan bolj kritično. Vsega priznanja vredno prizadevanje Zbornice za trgovino, obrt in industrijo, nje konstantne intervencije, na žalost ni imelo doslej zaželenih uspehov in položaj postaja čimdalje bolj napet.

Dolgo časa se je nahajala zlasti lesna izvozna trgovina v popolnem zastoju, a komaj smo prišli do živahnih kupčijskih stikov, komaj so se valutne razmere v toliko spremenile, da smo našli nekaj kupcev za naš les, ne dobimo vagonov za izvoz. Pomanjkanje vagonov v takem momentu, ko se borimo na vseh svetovnih lesnih trgih z najostrejšo konkurenco, ko moramo žrtvovati ogromno truda, da si ohranimo vsaj nekatera tržišča, more postati za ves naš lesni izvoz usodepolno. Kupec, s katerim si sklenil kupčijo, ne sprejme nobenih izgovorov, zavračevanje pri izpolnjevanju obvez iz sklepnega pisma ne napravi na inozemstvo najboljšega vtisa. Naš izvoznik mora nositi gmotne posledice radi neizpolnitve pogodbe, izgubi klijente in slednjič pride celokupna naša trgovina ob svoje dobro ime.

Pomanjkanje vagonov, in to baš v času največje potrebe, se pojavlja že izza postanka naše države periodično, pomanjkanje postaja celo vedno bolj občutno. Sploh se vidi, da se naše prometne razmere ne konsolidirajo, ampak da postajajo vedno slabše. Naš

promet, ki je bil na najboljšem glasu, je že predmet najostrejših kritike, vodi k gospodarski propasti države.

Ako se voziš z vlakom iz Ljubljane v katerokoli smer, povsod vidiš dolge vrste pokvarjenih vagonov. Ležijo in trohnijo na istem mestu že leta in leta. Tako je to pri nas, tako je tudi po drugih centrih. V državi imamo tudi mase brezposelnih profesionistov. Mogoče bi se vagoni popravili, problem rešiti, toda ne zganje se nihče. Ali res nimamo človeka, ki bi v narodni skupščini opozoril na ta absurd, ki bi s svojim vplivom mogel doseči, da se n. pr. različne komisije v inozemstvo za enkrat prekinejo in da se krediti, določeni za te komisije, uporabijo za popraviljanje vagonov? Uvideti bi se pač moralo, da bo vagonška mizerija našo izvozno trgovino popolnoma upropastila, da ne gre tu samo za posameznike, ampak za interese cele države.

Nešteto naših trgovcev je moralo že sklenjene pogodbe stornirati, mnogi pa so izgubili radi neizpolnitve obvez znatne vsote. Ob svoje dobro ime pride pa ne samo posamezni izvoznik, ampak cela naša trgovina, ker je taka periodična bolezen, ki se ponavlja že leta, mogoča samo v državi, kjer se živi z dneva v dan in kjer se ne misli preveč na to, da vodi tako življenje slednjič do popolne propasti.

Gospoda direktorja ljubljanske direkcije prosimo, da se za vprašanje energično zavzame in na to opozori ministrstvo, ker je položaj preresen in skrajno napet.

ODDAJA DEL ZA NOTRANJO OPREMO NOVE STAVBE NARODNE SKUPŠČINE INOZEMCEM.

Iz zanesljivega vira je Zbornica za trgovino, obrt in industrijo zaznala, da obstoja nevarnost, da se mizarska in tapetniška dela za notranjo opremo nove zgradbe Narodne skupščine oddajo avstrijskim in madžarskim tvežkam. Da se ta škandalozni korak prepreči, je poslala na predsednika ministrskega sveta, Narodne skupščine in na prizadete ministre naslednjo spomenico, v kateri med drugim pravi:

»Za novo zgradbo Narodne skupščine se imajo, kakor je podpisana zbornica informirana, oddati v najkrajšem času dela za notranjo ureditev prostorov, predvsem mizarska in tapetarska dela. Ob tej priliki se usoja podpisana zbornica opozoriti Vas, velespoštovani gospod minister, na dejstvo, da imamo samo v Sloveniji nad 1.200 samostojnih mizarskih mojstrov, koji zaposlujejo odlično kvalificirano delavstvo in da imamo poleg tega 6 večjih tovarniških obratov, koji se pečejo izključno z izdelavo pohištva in koji so po svoji strojni opremini, kvalificiranosti produkcije in finančnem položaju v stanu prevzeti in točno izvršiti vsako tudi še tako veliko delo. Splošna gospodarska stagnacija je danes, zbog stagnacije v stavbnih strokih, v pohištveni industriji najbolj občutna, brezposelnost te stroke največja. Ker bi se moglo z oddajo še estalih mizarskih del pri zgradbi Narodne skupščine zaposliti znaten del domače pohištvene industrije, se usoja podpisana zbornica najvljudneje prositi Vas, velespoštovani gospod minister, da zastavite svoj cenjeni vpliv v to, da se ta dela oddajo domačim podjetnikom in to tembolj, ker obstoja, po informacijah podpisane zbornice resna opasnost, da se dela oddajo avstrijskim in madžarskim

tvrdkam. Ker bi bilo to skrajno škodljivo splošnim narodno-gospodarskim interesom države, a bi poleg tega pomenilo tudi brezobzirno zapostavljanje ene najboljših kvalificiranih strok domače podjetnosti, je podpisana zbornica prepričana, da boste, velespoštovani gospod minister, gornjo prošnjo v polni meri upoštevali.

Kakor smo informirani je zbornica prosila v tej zadevi za intervencijo tudi narodne poslance.

MEDNARODNI FINANČNI TRUST.

Med denarnimi zavodi raznih držav se vršijo pogajanja, ki imajo za namen mednarodno organizacijo denarnih zavodov. Pogajanja trajajo že več mesecev in so sedaj pred zaključkom. Bila so čisto tajna, da bi dosegla cilja ne bila otežkočena. Merodajna je bila želja po kolikor mogoče tesnem skupnem sodelovanju. Prizadeti bančni zavodi spadajo vsi k največjim v denarnem svetu. Novi veliki konsorcij bo imel dva cilja:

1. Najprvo naj bo dana možnost, da delnice podjetij v eni deželi lahko vnovčim v drugi deželi.

2. Naloga konsorcija naj bo v velikih mednarodnih akcijah financiranja. Če rabi kakšno podjetje denar, se obrne na konsorcij in ne bo treba za vsako posamezno transakcijo, ki se izvrši na inozemskih trgih, posebnega konsorcija.

Višina glavnice novega trusta še ni znana. Znašala bo pa gotovo več sto milijonov dolarjev. Trust bo začel z novim letom že delati. Kakor poročamo v članku o »oglašju svetovne finance«, je novi trust velik kamen v zgradbi Panevrope.

Priredba davka na poslovni promet.

Razsodba upravnega sodišča v Celju, štev.: F 125/23/9, z dne 1. maja 1925.

(Konec.)

Pa tudi v slučaju, da bi bila domneva o obstoju dolžnosti k vodenju knjige opravljenega prometa zadostno podprta z uradnimi podatki, smatra upravno sodišče nadaljnjo postopanje finančnega oblastva kot pomanjkljivo. Po točki 1. pravilnika k čl. 10. zakona in čl. 116. fin. zakona z dne 31. VII. 1922, Sl. Nov. br. 167 A je treba pri davčni priredbi posebnega postopanja. V smislu čl. 116 om. fin. zakona, se ima, ako se dvomi o pravilnosti prijave glede višine opravljenega prometa, stranko pozvati, da predloži dokaze, v kolikor je pa ista zavezana v smislu čl. 10. zakona o davku na poslovni promet, voditi knjigo opravljenega prometa, se ima kot dokazilo zahtevati predložitev te knjige. Pravico zahtevati dokaze ima izključno predstojnik davčnih oblasti in tudi ta šele na podstavi tozadevne odločbe davčnega odbora. Davčni odbor ima pravico oceniti promet davčnega zavezanca po svojem preudarku šele potem, ko je stranko pozval, da predloži dokaz in se stranka temu pozivu ali ni odzvala, ali pa se ji predloženi dokaz ni posrečil. Pri taki uradni oceni mora pa davčni odbor upoštevati nabrane podatke in dokaze, ki jih mora tudi napram stranki navesti. V predloženem slučaju je davčni odbor ocenil tožiteljev promet za zadnje trimesečje 1921 ter za leto 1922 različno od tožiteljeve prijave po lastnem preudarku, ne da bi se stranko v odmerenem postopanju poprej pozvalo, da predloži kakršenkoli si bodi dokaz o višini prijavljenega prometa in ne da bi se navedli stranki uradni odmerni podatki, kar stranka v naknadni vlogi k tožbi z dne 12. III. 1925 tudi izrečno graja. Šele na tožiteljev priziv je predstojnik davčnega oblastva pozval davčnega zavezanca, da v smislu čl. 116 finančnega zakona za leto 1922/23 predloži v svrhu dokaza višine opravljenega prometa za leto 1921 knjige ali pa da na kak drug verodostojen način dokaže promet. Po določilih večkrat omenjenega pravilnika in čl. 116 fin. zakona za 1922/23 se morajo dokazi izvesti v teku priredbenega postopanja pred davčnim odborom, ker mora davčni odbor dokaze presojevati in v slučaju, da jim ne more in mora verjeti, osnovati lastno ocenitev in odločbo po prostem preudarku, vendar pa z uporabo uradnih podatkov in dokazov. Zato je upravičena tožbena točka, da vsled tega nedostatka ni mogel tožitelj informirati davčni odbor o njegovih prometnih razmerah in da je bil prikrajsan za eno upravno stopnjo. Teh pomanjkljivosti pa se nazadnje tudi ni v prizivnem postopanju odpravilo. Iz upravnih spisov namreč ni nikjer razvidno, da bi bil davčni odbor bodisi v odmernem, bodisi v prizivnem postopanju storil sklep, da se ima tožitelja pozvati k predložitvi dokazov. S pozivom z dne 20. X. 1923 se ni zadostilo zakonitim predpisom, ker je ta poziv izdal predstojnik davčnega oblastva brez predhodnega sklepa davčnega odbora.

Upravno sodišče je nadalje ugotovilo, da poziv z dne 20. X. 1923 ne glede na omenjeno pomanjkljivost zadeva promet zgolj leta 1921, dočim glede prometa za leto 1922, ki bi tvoril v slučaju obstoječe obveznosti k vodenju knjige opravljenega prometa odmerni podlago za davčno leto 1922, sploh ni bil izdan nikak poziv, ampak je davčni odbor ocenil tožiteljev promet brez nadaljnega po prosti presoji uradnih pripomočkov, kljub temu, da je tožitelj dne 17. II. 1923 vložil izkaz o prometu in tudi plačal prometne dave. V smislu pravilnika k čl. 10 zakona o poslovnem prometu z dne 31. I. 1921 v besedilu naredbe z dne 10. II. 1922, št. odst. 4, Sl. Nov. br. 37 ex 1922 je pa takšno postopanje popolnoma nedopustno. Ocenitev po svobodnem preudarku davčne komisije je v smislu citiranega člena dopustna

šele potem, ko stranka na tozadeven poziv ali ni vložila prijave, ali pa če na poziv visokosti opravljenega prometa ne dokaže s tem, da ne predloži

zahtevanih dokazov oziroma predloženi dokazni material ni takšne kakovosti, da bi se zamoglo po njem strankino trditev smatrati kot dokazano.

Vprašanje kvalitete našega žita.

Konference, ki so se svoječasno vršile v ministrstvu trgovine in industrije o vprašanju izboljšanja kvalitete našega žita, namenjenega za izvoz, so se zaključile s sklepom, da se izdelava zakonski predlog, ki naj bi vplival na izboljšanje kvalitete našega žita, in osnutek pravilnika, na čigar podstavi bi se smelo izvažati samo zdravo žito določene teže. Izdelavo zakonskega predloga in pravilnika je poverilo ministrstvo trgovine in industrije glavnemu tajniku Novosadske

produktne in efektne borze g. dr. Branku Petroviću.

Med tem je g. dr. Petrović navedene osnutke izdelal in jih predložil ministrstvu trgovine in industrije in ministrstvu poljedelstva in voda. Ker so osnovne misli teh osnutkov jako važne za naše izvoznike in tudi ostalo javnost, jih priobčujemo v nastopnem izveščku:

I.

V zakonskem predlogu o odredbah za izboljšanje kvalitete naših po-

Psihologična preizkušnja.

(K. Tiefengruber.)

Napredek in gospodarski uspehi trgovskega ali industrijskega podjetja niso samo odvisni od strokovnih dispozicij obratnega vodstva, ampak prav občutno vpliva na razvoj podjetja osebna sposobnost izvršilnih organov za njim poverjene naloge. Po tem načelu je pri izbiranju in uvrstitvi osebja priporočljiva oziroma sploh potrebna temeljita preizkušnja.

Količjak oprezen podjetnik si bo dobro premislil, predno poveri vodilne posle osebi, katero ni vsestransko v lastni službi delj časa opazoval glede zaupljivosti, sposobnosti, nastopa ter enakih lastnosti. Na odgovornem mestu se zahteva posebna spretnost preglednosti in pozornosti ter navzočnosti duha za vsak slučaj.

Umevno je, da se pogrešek pri izbiri osebja lahko bridko maščuje.

Izbira osebja je postala danes problem kočljive narave, ki ga rešujejo prizadeti na razne načine. Gre brezizjemno za to, da se postavi pravi mož na pravo mesto. Pri izbiri mora seveda odločevati edino le osebna sposobnost in to je treba nekako uganiti. Temu vprašanju se je doslej pripisovalo vse premalo važnosti, sedaj pa so nastopili psihologi ter propagirajo načine preizkušanj, ki imajo baje prav zadovoljive uspehe.

V trgovski pisarni, v registraturi, na skladišču, pri blagovnem prometu, sploh v vseh oddelkih komercialnega obrata se bo dal višek uspeha doseči, če bodo knjigovodja, skladiščniki ter ostali nameščenici razpolagali s potrebnimi duševnimi zmognostmi, ki jih usposobijo, da se v poverjeni stroki specializirajo. Psihologična izkušnja naj ugotovi potom opazovanja pri različnih praktičnih opravilih, kako daleč sega porabljenost duševnega intelekta dotičnega kandidata.

Nova metoda predvideva umetno ustvarjene preizkuševalne slučaje, po katerih se sposobnost dotičnega jako zanesljivo oceni, in se izraža duševna kvaliteta lahko v jasnih številčnih razredih.

Iz številnih psihologičnih preizkuševalnih sredstev, ki so jih v te svrhe izumili strokovnjaki, se poslužujejo pod-

jetniki najraje priprostih tabel, na katerih je rešiti gotovo nalogo po sledečem načrtu:

5	23	13	17	3
11	2	25	20	9
8	19	22	15	6
16	4	18	1	12
10	21	14	7	24

Kandidatu se predloži tablica, na kateri so številke 1—25 brez vsakega reda zamešane. Preizkušeneč dobi nalogo v aritmetični vrsti pokazati na vsako številko od 1 do 25.

Treba je namreč v kolikor mogoče kratkem času poiskati številke v redni vrsti. Čas in napeke se natanko ugotovijo. Poskusi so izvanredno zanimivi, kažejo namreč sposobnost nagle in točne orientacije, način duševnega delovanja ter splošno osebno intelektualnost.

Ta način preizkušnje se z dobrim uspehom uporabi pri vajencih in sploh mladostnih nastavljenic.

Iz dosedanje prakse v tem oziru se je kot najboljši čas za brezhibno rešitev te razvrstilne naloge ugotovilo 26 sekund, srednji uspeh je bil 48 sekund, najslabši pa 150. — Vidi se torej, kako različna je duševna kapaciteta oseb, ki pridejo v poštev za namestitve.

Ugotovilo se je, da ta priprosti način preizkušnje jako zanesljivo ocenjuje kandidate in da osebe, ki dosežejo pri tej nalogi dobre uspehe, tudi v obče odgovarjajo zahtevam dodeljene službe.

Podoben način preizkušnje je takozvana »loterijska naloga«, ki služi predvsem za presojo naglosti v primerjanju. Od 50 števil, ki stoje na desni strani, naj preizkušeneč tiste podčrta, ki so bile po razporedu na levi strani izžrebane. Točnost in naglost je tudi v tem slučaju zanesljivo merilo za sposobnost.

Iz evane številke.

008.	9.	10.	15.	16.	23.	29.	33.	37.	38.	40.	46.	48.	51.	66.
68.	77.	79.	82.	84.	86.	89.	92.	95.	97.	100.	101.	2.	3.	4.
6.	7.	11.	12.	15.	20.	24.	32.	33.	35.	40.	43.	44.	45.	49.
51.	53.	57.	58.	65.	67.	70.	76.	81.	83.	88.	89.	90.	93.	94.
96.	202.	3.	5.	7.	10.	13.	14.	17.	19.	21.	23.	30.	37.	43.
52.	57.	59.	60.	66.	70.	73.	75.	76.	78.	81.	83.	85.	90.	96.
98.	99.	303.	6.	7.	9.	15.	18.	19.	20.	22.	23.	24.	29.	36.
38.	40.	41.	42.	43.	45.	47.	50.	52.	54.	57.	67.	71.	75.	77.
87.	90.	400.	403.	7.	8.	15.	17.	19.	21.	22.	30.	31.	33.	35.
36.	37.	42.	43.	44.	49.	52.	55.	57.	61.	65.	67.	68.	69.	70.
73.	74.	78.	86.	87.	88.	92.	93.	95.	96.	97.	506.	8.	9.	10.
12.	14.	19.	20.	29.	34.	37.	40.	45.	46.	48.	49.	52.	53.	62.
65.	74.	79.	80.	86.	92.	97.	99.	605.	8.	10.	12.	15.	21.	26.
26.	29.	30.	33.	38.	39.	43.	46.	59.	65.	67.	68.	74.	75.	76.
78.	84.	85.	88.	92.	94.	99.	706.	7.	10.	11.	14.	16.	18.	19.
26.	27.	28.	32.	33.	34.	35.	39.	41.	44.	45.	46.	53.	54.	56.
57.	61.	62.	66.	69.	70.	71.	73.	77.	80.	82.	84.	87.	90.	91.
95.	98.	804.	5.	6.	7.	8.	12.	13.	16.	20.	21.	26.	29.	34.
37.	41.	43.	47.	48.	53.	55.	8.	62.	64.	66.	67.	69.	72.	74.
76.	78.	80.	82.	87.	89.	91.	93.	94.	906.	9.	10.	12.	14.	15.
20.	23.	29.	31.	38.	39.	43.	44.	45.	50.	52.	56.	57.	58.	60.
61.	62.	63.	65.	67.	72.	73.	75.	76.	77.	78.	79.	80.	81.	82.

Srečke.

729	280	401	714	122
959	524	407	603	833
946	510	321	191	986
504	775	100	417	686
029	235	951	595	314
378	964	725	868	299
132	337	528	969	849
713	609	499	271	089
825	762	955	947	147
434	525	205	788	353

Takih in enakih eksperimentov se je napravilo že brezštevilno, in vsi zagotavljajo, da bi bile psihologične izkušnje po teh načelih najzanesljivejši pripomo-

ček za presojo osebja, kateremu se hoče poveriti sodelovanje v kateremkoli kupčijskem podjetju.

ljedelskih pridelkov, namenjenih za izvoz se odreja v čl. 1 da: »Kraljevska vlada postavi potrebno število semenskih postaj, da pridejo producenci tem potom do zdravega in dobrega semena.« Istotako naj vlada »pospešuje privatno inicijativo za ustanovitev vzglednih posestev in najizdatnejše propagira izpopolnitev enakomernosti posameznih vrst prehrane.«

Da bi se zemlja obdelovala po navodilih ministrstva poljedelstva in voda, se ustanovijo iz odličnejših gospodarjev, okrajni in oblastni »gospodarski odbori« pod predsedstvom načelnika okraja, okrožja ali oblasti. Članstvo v gospodarskih odborih je častno. Člani ne dobivajo za sodelovanje nikake nagrade (čl. z.).

Vlada sezida v najkrajšem času v donavskih in morskih pristaniščih velika skladišča in jih oprepi z dvigali za nakladanje in razkladanje, odnosno podpira vsako privatno inicijativo v tej smeri (čl. 3.).

Prepoveduje se izvoz nezdravega žita in žita, katero nima teže, predpisane s pravilnikom (čl. 4.).

Minister trgovine in industrije se pooblašča, da v sporazumu z borzami in Udruženjem izvoznikov odredi kvaliteten težo kot bazo za borzne uzance (čl. 5.).

Ako blago, ki se izvažajo, ne vstreza zahtevam pravilnika, (carinarnice odvezajo vzorce in jih pošiljajo pristojnim borzam) je Uprava borze v tretjem primeru prestopka dolžna predlagati ministru trgovine in industrije, da naloži izvozniku globo od 500 do 10.000 Din. Globa se ravna po izvoženi količini. Iz denarnih glob se ustanovi fond za podpiranje siromašnih vdov in sirot žitnih trgovcev (čl. 8.).

V skrajnem slučaju se more na predlog borzne uprave gotovim osebam za določen čas ali za vedno odvzeti pravico izvoza. Kazen ne zadeva onega, ki z originalno pogodbo dokaže, da je pokvarjeno blago ali blago slabše kvalitete prodal kupcu z njegovo vednostjo, ali ako se je blago pokvarilo po nakladanju brez krivde izvoznika (čl. 10.).

II.

V pravilniku je določeno, da se ne sme izvažati kot »žito SHS« ono žito, ki se je uvozilo iz kake druge države. Nadalje se ne sme izvažati segreto, plesnivo in pokvarjeno žito, v nagriženih zrnih, in pšenica, pomešana z jaro in umazana pšenica (čl. 1—4.).

Standardizacija se ugotavlja na sledeči način: Pri pšenici je baza za uzance 76 kg težine s 2% primesi, pri rži 71 kg s 2% primesi (smeti ali drugačnega zrna), pri ovsu 40 kg s 3% primesi, pri ječmenu pa 61 kg s 3% primesi. Izvoz je dovoljen tudi izpod kvalitetne teže, vendar ne sme biti teža in odstotek primesi pri žitu, namenjenem za izvoz: pri pšenici manjša nego 70 kg z največ 4% primesi in 2% drugačnega zrna, pri rži manjša nego 68 kg z največ 4% primesi in 2% drugačnega zrna, pri ječmenu manjša nego 58 kg s 4% primesi in pri ovsu manjša nego 39 kg z največ 3% primesi in 2% drugačnega zrna. Standard za koruzo je največ 2% pokvarjenega zrnja (čl. 5—7.).

Od koruze se ne sme izvažati: činkantin, degenerirana in ciganska koruza potem koruza, ki vsebuje 8% od navedenih vrst ali od bele koruze. Izvažati se tudi ne sme bela koruza, ako vsebuje več nego 1% rmenega zrna. Žito, ki ni zadnje žetve, se sme izvažati samo, ako je to v pogodbi izrecno določeno.

Standard za fižol je maksimalno 2% pisanega ali pokvarjenega zrna. Pod splošnim imenom »fižol« se razumeva vedno beli fižol (čl. 10.).

Vzorci se jemljejo iz različnih delov blaga, nikakor pa ne samo iz vrha. Na ladjah-vlačilkah se jemljejo vzorci iz vsakega skladišča. Vzorci, ki se odvezajo iz pošiljk, oddanih na postajah v starih mejah Srbije, južne Dalmacije, Pančeva in Bosne, se pošiljajo beograjski borzi. Okraji Darda, Batina, Sombor, Apatin, Odžari, Topola in mesta Subota ter Sombor bi spadala v področje somborske poljedelske borze, ostala Vojvodina in

Srem pa v področje **novosadske borze**, Hrvatska in Slavonija ter severna Dalmacija bi spadala pod zagrebško in Slovenija pod ljubljansko borzo. V vsakem slučaju imajo interesenti pravico, da določijo, kateri borzi naj se pošljejo vzorci njihovega blaga.

III.

Kakor se vidi, sta v navedenem zakonskem predlogu spojeni: ideja izboljšanja naše poljedelske produkcije z uporabo odredb sistematizacije poljedelske politike in principa kontrole izvoza. Prvo spada v prvi vrsti v področje ministrstva poljedelstva, drugo to je kontrola, pa v področje ministrstva trgovine. Ideja izboljšanja so sprožili trgovci in izvozniki, ki si obetajo od vzgoje kmečkega prebivalstva izboljšanje kvalitete našega žita. Z uporabo principa kontrole izvoza se hoče v gotovi meri pritisniti na trgovce in izvoznike, da kupujejo in izvažajo samo žito dobre kvalitete. Poslednji cilj prve kakor druge vrste nameranih odredb pa je izboljšanje produkcije.

Trgovina.

Podpis grško-italijanske trgovinske pogodbe odgođen. Grško-italijanska trgovska pogodba bi se morala podpisati v sredo dne 20. t. m., a je bila v zadnjem momentu odgođena, ker je Italija pri zaključitvi pogodbe stavila zahteve, koje je smatrala grška vlada za nesprejemljive.

Izvoz žita iz Poljske. Od začetka letošnje kampanje se je izvozilo iz Poljske okoli 53.000 ton žita. Največ se je izvozilo ječmena in predvsem v Avstrijo. Računa se, da je v Poljski na razpolago za izvoz okoli 200.000 ton žitaric in 100.000 ton ječmena za pivo.

Poljski zakon proti nečedni konkurenci. Zadnja številka poljskega uradnega lista prinaša zakon o pobijanju nečedne konkurence, koji stoji v veljavo 10. oktobra t. l. Obenem se ukine zakon, ki je veljal glede tega predmeta na teritoriju bivše Nemčije.

Naš izvoz in uvoz v prvem polletju leta 1925 1926. V svrhu pregleda gibanja našega uvoza in izvoza v posameznih mesecih prvega polletja 1925 in 1926 prinašamo po podatkih Generalne direkcije carin naslednjo statistiko:

Uvoz v tisočih ton in tisočih dinarjev:			
mesec	1925		
januar	ton 101	Din 709.465.—	
februar	ton 101	Din 709.465.—	
marec	ton 101	Din 709.465.—	
april	ton 165	Din 824.848.—	
maj	ton 165	Din 824.848.—	
junij	ton 165	Din 824.848.—	
celotno	ton 801	Din 4.602.941.—	

mesec			
1926			
januar	ton 89	Din 614.323.—	
februar	ton 89	Din 614.323.—	
marec	ton 89	Din 614.323.—	
april	ton 107	Din 646.374.—	
maj	ton 107	Din 646.374.—	
junij	ton 107	Din 646.374.—	
celotno	ton 593	Din 3.782.094.—	

Izvoz v tisočih ton in tisočih dinarjev:			
mesec	1925		
januar	ton 334	Din 762.717.—	
februar	ton 313	Din 693.019.—	
marec	ton 368	Din 817.744.—	
april	ton 320	Din 659.681.—	
maj	ton 448	Din 901.818.—	
junij	ton 358	Din 671.504.—	
celotno	ton 2145	Din 4.506.486.—	

mesec			
1926			
januar	ton 357	Din 566.611.—	
februar	ton 345	Din 514.931.—	
marec	ton 409	Din 686.093.—	
april	ton 536	Din 812.818.—	
maj	ton 564	Din 745.674.—	
junij	ton 402	Din 612.224.—	
celotno	ton 2616	Din 3.938.533.—	

Francosko-jugoslovenska trgovinska zbornica v Parizu. Pred devetimi leti se je v Parizu ustanovila francosko-srbska trgovska zbornica, ki je tudi preskrbo-

vala srbskim trgovcem kredit za obnovo njihovih podjetij. Po vojni je delovanje zbornice zaspalo in se je institucija pred kratkim preuredila in razširila v francosko-jugoslovensko trgovsko zbornico.

Odstavljeni senzali. Poročila iz Rima pravijo, da je bilo odstavljenih 12 senzalov na borzah v Genovi, Torinu in Milanu, ker v zadnjem mesecu niso izpolnjevali svojih predpisanih dolžnosti tako, kot bi jih bili morali. O italijanskih borzah priobčimo v kratkem daljši članek.

Industrija.

Sestanek mlinarske industrije v Mariboru. Včeraj se je vršil v prostori Gremija trgovcev v Mariboru sestanek zastopnikov mlinarske industrije mariborske oblasti. Sestanek, kojega je sklicala Zbornica za trgovino, obrt in industrijo, je razpravljala o položaju, ki je nastal za mlinarsko industrijo po uveljavitvi nove železniške tarife od 1. oktobra t. l. Sestanek je vodil zbornični tajnik g. Ivan Mohorič, po katerega poročilu se je razpravljalo tudi o predlogih, koje so stavile k novi tarifi druge pokrajine. Po nasvetih in predlogih odličnih zastopnikov naše mlinarske industrije so se slednjič na sestanku določile smernice, katerih bi se naj držal zastopnik Slovenije pri razpravi o predmetu na prihodnji seji tarifnega odbora.

Za elektrifikacijo avstrijskih železnice. Po poročilih z Dunaja je v kratkem pričakovati ugodne rešitve glede inozemskega posojila v znesku 20 milijonov dolarjev za elektrifikacijo avstrijskih železnice. Garancijo za to posojilo bo baje prevzelo Društvo narodov.

Denarstvo.

Ruska pogajanja za angleško posojilo. Zastopnik sovjetske Rusije Krasin se pogaja v Londonu z angleško velefinanco glede najetja posojila. Čim dovedejo ta pogajanja do konkretnega uspeha, se nadaljujejo razgovori v zunanjem ministstvu, da se s politično poravnavo ustvari jo potrebni pogoji za izvedbo najetja posojila. Glavni pogoj angleške vlade za dovoljenje ruskega posojila je, da se sovjetska vlada izjavi pripravljeno, da se porabi posojilo le v Angliji in za namere, ki jih odobri London. Krasin je dal razumeti, da bi njegova vlada pristala tudi na predvojne dolgeve, ako bi Anglija znižala dolg in ako bi se posrečilo nameravano najetje posojila.

Svetovni finančni trust. Pogajanja za ustanovitev mednarodnega finančnega trusta se bodo zavlekla predvidoma še za teden dni. Osnovna glavnica se glasi na fantastično vsoto 2 milijard funtov.

Turško notranje posojilo. Vlada je predala Otomanski banki v Angori 1.057.000 turških lir za izplačilo prvega kupona notranjega posojila.

Dividende madžarskih bank. V zadnjem času se je izdalo nekaj poročil o razvoju poslov madžarskih bank v drugi polovici t. l. Na podlagi teh poročil se je že razvila na borzi v Budimpešti zelo živahna kupčija s kuponi delniških družb. Ker se pričakuje, da bo izplačala peštanska madžarska komercialna banka precej visoko dividendo, se je ponujalo za kupone delnic te banke za poslovno leto 1926. 60.000 kron. Enake vsote se je ponujalo tudi za kupone delnic drugih delniških družb.

Davki in takse.

Osvoboditev plačanja taks. Po rešenju Generalne direkcije davkov osvobodjene so plačanja taks vse one javne loterije, katerih celokupna vrednost srečk ne presega iznos 2.000 Din.

Promet.

Gospodarstvo pri upravi naših železnice. V prvih petih mesecih t. l. je znašal deficit naših železnice 303 milijone dinarjev. Dohodki so znašali 885 milijonov, izdatki pa 1.188 milijonov. Poleg tega je leteči dolg prometnega ministrstva vedno večji. Naša država tudi ne plačuje vicalnim železnicam odškodnine, ki jih bo morala nekoč plačati. Privatnim železniškim družbam bi morala plačati naša država vsako leto na račun zakupa 400 milijonov dinarjev, ne plačuje pa nič. Da so naše železnice, ki so izmed vseh evropskih držav najdražje, pri tem tako pasivne, dokazuje v najlepši luči kako slabo je državno gospodarstvo.

RAZNO.

Velikodušen dar za poplavljenice. G. Andrej Šarabon, veletržec v Ljubljani, je daroval ob priliki 40-letnice obstoja svoje tvrdke za poplavljenice v polhovgraški, žirovski in poljanski okolici znesek 10.000 Din, ki ga je izročil g. veliku županu ljubljanske oblasti. Bodi mu za ta plemeniti, človekoljubni dar izrečena v imenu prizadetega prebivalstva najtoplejša zahvala.

Olajšave za poljedelsko razstavo v Bihacu. Ministrstvo saobračaja je odobrilo 50-odstotni popust na železnicah posetnikom poljedelske razstave v Bihacu. Ta razstava se otvori 24. t. m.

Volitve v trgovsko in obrtniško zbornico v Sarajevu. Ministrstvo notranjih del je dalo naredbo velikim županom v Bosni in Hercegovini, da pripravijo imenike volilcev v trgovsko in obrtniško zbornico v Sarajevu. Volitve se bodo vršile koncem novembra.

Mednarodni urad za delo. Ob priliki otvoritve konference mednarodnega urada za delo je govoril španski delegat grof Altea, ki je izjavil, da bo Španija nadaljevala svoje sodelovanje v mednarodnem uradu za delo. V novoizvoljeni svet pridejo Fontaine (Francoz), Carlie (Belgija) ter Oudegest Patronal. Posebno dolgotrajna debata se je vnela, ko se je razpravljalo o novem italijanskem zakonu od 30. junija t. l. s katerim se vzpostavlja deveturni delavnik.

Zboljšanje italijansko-francoskih odnosov. Radio Nazionale poroča iz Pariza, da se v francoskih političnih krogih z veliko vztrajnostjo širi glas, da se bo Mussolini v kratkem sestal s francoskim zunanjim ministrom Briandom. Ta sestanek bo gotovo povoljno vplival na konsolidacijo prijateljstva med Italijo in Francijo. Sploh pa prevladuje v pariških krogih mnenje, da so se italijansko-francoski odnosi v zadnjih tednih zelo zboljšali. Vest o sestanku med obema zunanjima ministroma pozdravljajo francoski krogi z velikim zadovoljstvom, ker upajo, da bosta tako rešeni dve koščki težke, tuniške in maroške vprašanje, ki kvarita odnose med obema državama.

Slaba vinska letina na Ogrskem. Na Ogrskem je trgatve po večini že končana in so ugotovili, da so v najbogatejših vinskih okrajih pridelali letos na oralu samo 2 do 3 hl mošta, dočim so ga pridelali lani 15 do 25 hl. Cena mošta zato seveda zelo raste; lani so ga kupovali po 2000 do 3000 kron liter, letos pa stane liter že sedaj 7000 do 11.000 kron. Vino je tudi kvalitativno zelo slabo, zanimanje inozemstva zanj je krajno majhno. Lani je poslala cela vrsta velikih inozemskih tvrdk svoje nakupovalce na Ogrsko, letos pa sploh nobenega ni. Letošnja letina je tako slaba, da ne more kriti niti lastne domače potrebe. In vendar je Ogrska v drugih letih ogromne množine eksportirala.

Po svetu. Brezposelnost na Češkoslovaškem obsega 21% vseh nastavljenecv; zlasti velika je v steklinski in kovinski industriji. — Belgijsko stabilizacijsko posojilo je podpisano. — Položaj ogrskih denarnih zavodov se je zelo zboljšal; finančni krogi pričakujejo, da bodo bančne bilance za poslovno leto 1926 ugodne in da se bo to poznalo tudi pri izplačilih dividend. — Irving Bank Trust Co v New Yorku se je združila z Amerikan Exchange and Shipping National Bank. Obe banki imata delniško glavnico 735 milijonov dolarjev; v New Yorku imata 27 uradov. Nova banka je tretja po moči v Ameriki. — Na Češkoslovaškem hočejo zvišati cene za sladkor. — Nemška elektroindustrija je dobila velika naročila. — Zveza surovega železa na Nemškem prodaja že sedaj po nespremenjenih cenah in pogojih za november. Sploh nobeno podjetje za bodoči mesec ne bo cen bistveno spremenilo. — Premogovna konjunktura v Poruhru je tako ugodna, da znašajo zaloge koksa samo dva milijona ton, zalog premoga pa sploh nič več ni. Tudi drugod so toliko prodali, da so se začeli bati za domačo preskrbo in da je državni premogovni komisar posegel vmes. Tako na primer ni hotel dati dovoljenja za izvoz premoga v Skandinavijo. — Na podlagi dosedanjih produkcijskih zaključkov računajo na Ogrskem s 16.000 vagoni sladkorja; 9000 jih bodo porabili doma, 7000 jih bodo lahko eksportirali. Kakor beremo, jih imajo že dosedaj 2000 prodanih, skoraj tretjino razpoložljive množine.

žine. — Ogrske, avstrijske in nemške tovarne emajla mislijo na ustanovitev kartela. — Novo ustanovljeni svetovni bakreni trust hoče cene nekoliko dvigniti, na stabilni podlagi. Cena eksportnega bakra je zaenkrat določena na 144 centov za funt. — **Francoski izvoz** v septembru je bil za 571 milijonov večji kot uvoz, torej je bila trgovska bilanca zelo aktivna. — **Ameriška zunanja trgovina** izkazuje v septembru močno dviganje eksporta na 450 milijonov dolarjev proti 386 milijonom v avgustu in 420 milijonom v lanskem septembru. Import je znašal v septembru 345 milijonov, v avgustu 336, v lanskem septembru pa 356 milijonov. Kakor vidimo, je bila bilanca zmeraj aktivna. — Septembarska bilanca desetih največjih angleških bank, v katerih je združenih 90 odstotkov vsega angleškega trgovskega sveta, kaže nazadovanje depozitov; v avgustu jih je bilo 1660 milijonov, v septembru 1671 milijonov. Likvidna sredstva so se znižala od 365'3 na 355'9 milijonov, likviditetna kvota je padla torej od 21'9% na 21'4%. Vsled znižanja obrestne mere pri Ogrski narodni banki so morale znižati mere tudi druge banke, povprečno za 1%. Zavodi prve kategorije plačajo za hranilne vloge 4%, za vloge na trimesečno odpoved pa 6%. — Na Češkoslovaškem so izdelali velik elektrifikacijski načrt za železnice in so ga začeli sedaj izvajati. Državne železnice so naročile 16 električnih lokomotiv. — V nemški jekleni industriji se snuje velik protiblok proti obstoječemu kartelu. Slišimo imena Krupp, Klöckner in Haniel. — Menda se snujejo tudi dogovori angleških in francoskih industrij. — Ogrska mesta so najela drugo investicijsko posojilo v znesku 9 milijonov dolarjev po 7%. Na Dunaju razmotrivajo vprašanje avstrijskega premogovnega trgovskega monopola. — Evropski sindikat Lima bo imel svoj sedež v Švici. Pri pogajanjih so polagali bistveno važnost na to, da se ohrani posameznim podjetjem kolikor mogoče velika samostojnost. — Zvišali so cene briketa v Gornji Šleziji od 17'6 na 19 mark, v Dolnji Šleziji pa od 26'50 na 28'80.

Razstava perutnine v Mariboru. Dne 9. in 10. t. m. se je vršila na vrtu gostilničarja Birtiča zraven mestne klavnice v Mariboru pod vodstvom nadveterinarja g. Pirnata razstava perutnine štajerske pasme. Razstavljenih je bilo 111 petelinov in 141 kokoši, rjave, bele in grahaste barve, kakor tudi 9 gosi in 8 rac. Razstavljene živali so bile prvovrstne, največ jih je bilo iz Razvanja pri Mariboru, ker tu se ljudstvo najbolj za to zanima. Ker je bil s to razstavo združen tudi sejm, so se živali prodajale po 30 do 80 Din komad. Uspeh je bil zadovoljiv.

Gospodarske vesti. Češkoslovaški kontingent špirta za prihajajočo kampanjo je določen kot doslej na 550.000 hl, od kojih odpade na žganjarne po deželi 359.000 hl, ostalo na industrijske žgalmice. — Po novi pogodbi znaša izvozni kontingent češkoslovaških železnih tovarn v Avstrijo 9% namesto dosedanjih 18%. Poročali smo že, da se pričnejo te dni pogajanja srednjeevropske železne industrije za vstop v mednarodni železni kartel. — Rusi so v zadnjih dveh mesecih na Češkoslovaškem prav veliko naročili. — Zaposlenost v nemški kolesarski industriji je vseskozi nezadovoljiva, cene so skrajno nizke. Čeprav delajo tovarne z zelo velikimi omejitvami, je bilo treba vseeno veliko delavcev odpustiti. — Tri velike nemške tvrdke se pogajajo z občinskimi zastopstvi ukrajinskih mest Harkov, Kijev, Odeso in Dnje-propetrovsk (prej Jekaterinoslav) o zgradbi plinarn v teh mestih. Plinarna v Harkovu naj bi dobila produkcijsko zmoglost štirih milijonov kubičnih metrov. Če bi prišlo do definitivne pogodbe, bi nemške tvrdke gradbo in tehniško opremo naprav popolnoma prevzele. — Inozemski kapital v poljski železni industriji je ta-le: 48% je nemških, 20% francosko-belgijskih, 20% avstrijsko-češkoslovaških in samo 12% poljskih. 68% je torej takih, kojih nositelji so že sedaj v mednarodnem kartelu. Če to vemo, potem o pristopu Poljske k mednarodnemu železnemu kartelu ni treba veliko pisati. — Italijani bodo uvozno carino na nekatere predmete zvišali, v svrhu zmanjšanja importa blaga, ki ni neobhodno potreben. — Akcije Nemške banke (Deutsche Bank) rastejo zelo

hitro. Vzrok vidijo v pogajanjih Turčije z banko o zopetnem nakupu anatolskih železnic. V tem slučaju ima namreč Nemška banka pričakovati večjih denarnih zneskov iz turških obveznosti. — **Bolgarska in rumunska industrija** se hočeta povečati in razširiti, napraviti pa tudi nova podjetja. Poleg domačega kapitala iščeta tudi tuji kapital. — Razširile so se vesti, da se pogaja praški velesejm o ameriškem posojilu v znesku dveh milijonov dolarjev. Vesti sedaj energično demantirajo. — **Turška vlada** se trudi, da bi devize podprla. Namerava dati samo državi pravico trgovine z devizami. — Križa v slovaški tekstilni industriji se je poostrišla, od 17.000 delavcev jih dela samo tretjina. Vsak dan beremo o novih odpustitvah. — Poročila o zlomu največjega evropskega lesnega koncerna **Rosenberg** so daleko pretirana. Likvidiralo bo samo nekaj družb koncerna. — **Brezposelnost** na Poljskem je vedno manjša; sedaj je brez dela samo še ca 200.000 ljudi; sicer se zmeraj veliko, a v razmerju s prejšnjimi številkami prav malo. — Demantirajo poročila o poljskem **einkovem sindikatu** in pravijo, da gre samo za obnovo sindikata poljskih pocinkalnic. — Tri velike ruske tekstilne tovarne pri Moskvi so dali v najem poljskim tekstilnim industrijem. Najemniki so se zavezali, da bodo tovarne opremili z novimi stroji, in da bodo v najkrajšem času začele obratovati. — Amerika opazuje razvoj cen na železnem trgu onih dežel, ki so pristopile znanemu kartelu; to v svrhu zaštite ameriških interesentov. — **Budimpeška tekstilna veletržnica** Evgen Kertész se je borila že več časa s plačilnimi težkočami in je prijavila sedaj insolventnost. Aktiva znašajo 454 milijonov ogrskih kron, pasiva pa več kot eno milijardo. Ogrska tekstilna industrija pri tem nič ne trpi, pač pa inozemska tekstilna podjetja, zlasti avstrijske in italijanske tvrdke. — Rumuni so borzno trgovino na novo uredili in so napravili po zapadnoevropskem vzorcu več novih **blagovnih borz**; poleg Bukarešte v Temišvaru, Braili, Galaču, Konštanci, Krajevi, Jašiju, Velikem Varadu, Černovicah in v Kišinevu.

Ljubljanska borza.

Sreda, 20. oktobra 1926.

Vrednote: Investicijsko posojilo iz l. 1921., den. 72.50, bl. 74; loterijska državna renta za vojno škodo, den. 306.50; zastavni listi Kranjske deželne banke, den. 20, bl. 22; kom. zadolžnice Kranjske deželne banke, den. 20, bl. 22; Celjska posojilnica d. d., Celje, den. 194, bl. 198; Ljubljanska kreditna banka, Ljubljana, den. 150; Merkantilna banka, Ko-

čevje, den. 94, bl. 97; Prva hrvatska štedionica, Zagreb, den. 867, bl. 870; Kreditni zavod za trg. in ind., Ljubljana, den. 165, bl. 175; Strojne tovarne in livarne d. d., Ljubljana, den. 60, bl. 66, zaklj. 66; Združene papirnice Vevče, Goriscane in Medvode d. d., Ljubljana, den. 102; »Stavbna družba« d. d., Ljubljana, den. 55, bl. 65; »Sešir«, tovarna klobukov d. d., Skofja Loka, den. 104, bl. 104, zaklj. 104. **Blago:** Bukova drva, fco vag. meja, den. 21; letve, 24/48, 4 m, fco vag. meja, den. 500; testoni, monte, fco vag. meja, den. 500; bukovni hodi, od 2 m naprej, od 30 cm prem. naprej, I, II, fco vag. nakl. postaja, bl. 300; bordonali, od 28/28 naprej, media ca 35/35, fco vag. meja, den. 330; pšenica bačka, 75/76, 2%, fco nakl. postaja, bl. 285; pšenica, 73/74, fco vag. nakl. postaja, bl. 280; koroza umetno sušena, za X., XI., XII., fco vag. nakl. postaja, bl. 158; koroza nova v klipu, fco vag. nakl. postaja, bl. 82.50; koroza nova, fco vag. nakl. postaja, bl. 120; rž, 71/72, 2%, fco vag. nakl. postaja, bl. 205; oves novi, fco nakl. postaja, bl. 150; ječmen krmilni, 62/63, fco vag. nakl. postaja, bl. 160; ječmen krmilni, 63/64, fco vag. nakl. postaja, bl. 165; ječmen polkrmilni, 65/66, fco vag. nakl. postaja, bl. 180; otrobi drobni, fco vag. nakl. postaja, bl. 120; fižol beli, 3/4, fco vag. nakl. postaja, bl. 155; krompir rani, fco vag. slov. postaja, bl. 110; laneno seme, fco Ljubljana, den. 380; laneno seme Podravina, fco Ljubljana, den. 370; seno sladko, stisnjeno, fco vag. slov. post., bl. 100.

TRŽNA POROČILA.

Mariborsko sejmsko poročilo. Na svinjski sejmi dne 15. oktobra 1926 se je pripeljalo 368 svinj, cene so bile sledeče: Mladi prašci 5—6 tednov stari komad Din 60—100, 7—9 tednov stari 125—150, 3—4 mesece stari 250—300, 5—7 mesecev stari 420—450, 8—10 mesecev stari 525—550, 1 leto stari 1000 do 1200, 1 kg žive teže 9.50—10, 1 kg mrtve teže 15—17. Prodalo se je 193 komadov.

Zboljšanje lire in cene v Trstu. Preteklo soboto so se v Trstu na prefekturi sestali zastopniki trgovskih sindikalnih organizacij. Prefekt jim je obrazložil znatno zboljšanje lire ter povdaril potrebo, da v odgovarjajoči liro znižajo cene življenskih potrebščin in drugih izdelkov. Vršila se je obširna razprava, po kateri je bil prefekt obveščen, da je tržaški Lloyd, ki ima lastno skladišče živil za svoje uslužbence, sklenil znižati cene življenskim potrebščinam za 4%. Ravno tako so delavske zadruge in nekatere zasebne tvrdke že naznanile, da bodo znižale cene, v kolikor jim bo to vsled zboljšanja lire sploh mogoče.

Dunajska borza za kmetijske produkte (18. t. m.). Koncem minulega tedna so tečaji na ameriških borzah poskočili za okrog 2 centa. Tudi budimpeštanski tečaji so višji. Zaradi tega se je tendenca na Dunaju nadalje okrepila. Uradno so se povišale cene pšenice in rži za polovico šilinga, ovsa pa za četrtino šilinga. Notirajo vključno blagovnoprometni da-

vek brez carine za 100 kg v šilingih: pšenica: domača 39—40, madžarska Tisa 44.50—45.50; rž: 28.25—30; ječmen: I. 36—42; tarščica: 26.50 do 27.50; oves: domači 25—25.75.

Dunajski goveji sejmi (18. t. m.). Dogen 3173 glav; od tega 1116 iz Jugoslavije. Cene so popustile bikom in slabi živini za 5 grošev pri kg. Za kg žive teže notirajo: voli I. 1.50—1.80 (izjemno 1.85—2.10), II. 1.25—1.45, III. 0.95 do 1.20, biki I—1.35, krave 0.85—1.50 (1.65), slaba živina 0.50—0.75 šilinga.

Veletrgovina

kolonijalne in
špecerijske robe

Ivan Jelačin
Ljubljana

Zaloga
sveže pražene
kave, mletih dišav
in rudninske vode

Točna
in solidna posrežba!
Zahtevajte cenik!

DOBAVA, PRODAJA.

Dobave. Direkcija državnih železnic v Ljubljani sprejema do 22. oktobra t. l. ponudbe za dobavo raznih oljnatih barv, za dobavo 32.000 pol gladilnega platna, za dobavo 1000 kg mangan kita, za dobavo 10.000 kg livarskega peska za sivo litino ter za dobavo čistilnega materiala. Predmetni pogoji so na vpogled pri ekonomskem odelenu te direkcije. Direkcija državnega rudnika v Gubiji sprejema do 26. oktobra t. l. ponudbe za dobavo 300 kg kovine za ležaje »Lagermetalle«. — Direkcija državnega rudnika v Zabukovci pri Celju sprejema do 28. oktobra t. l. ponudbe za dobavo 120 kub. m jamskega lesa ter za dobavo 6 vago-

nov po 4 m dolgih krajnikov. — Direkcija državnega rudnika v Brezi sprejema do 30. oktobra t. l. ponudbe za dobavo 200 kom. lopat iz železne pločevine, 50 žag (Zugsägen) in 10 ključev za vijake. — Vršile se bodo naslednje ofertalne licitacije: Dne 3. novembra t. l. pri direkciji državnih železnic v Subotici glede dobave telegrafskih drogov in drugega potrebnega materiala, dne 4. novembra t. l. pa pri isti direkciji glede dobave železnega materiala. — Dne 6. novembra t. l. pri komandi Vrbaske divizijske oblasti v Banji luki glede dobave 200 tisoč kg ovsa. — Dne 9. novembra t. l. pri direkciji državnih železnic v Sarajevu glede dobave 1100 kub. m peska za lokomotive. — Dne 17. novembra t. l. pri direkciji državnih železnic v Subotici glede oddaje zgradbe kurilnice na postaji Novi Sad. — Predmetni oglasi z natančnejšimi pogoji so v pisarni zbornice za trgovino, obrt in industrijo v Ljubljani interesentom na vpogled.

RAZGLAS.

Komanda 8. žandarmerijskega polka v Ljubljani namerava dati v izvršitev sledeče tiskovine:

70.000 pol Delovodnih protokolov,
7.000 pol Staničnih službenih knjig,
1.200 blokov po 100 listov Patruljnih listov,
3.000 komadov Priznanje za stanarino,
3.000 komadov Priznanje za pokojnino.

Pozivljajo se vsi oni, kateri žele prevzeti v delo navedene tiskovine, da predložijo svoje pismene ponudbe s specifikiranimi cenami najdalje do 5. novembra 1926. do 10. ure dopoldne pri blagajniku omenjenega polka.

Vzorec zgoraj navedenih tiskovin in vse nadaljnje informacije zamorejo se dobiti vsaki dan pri blagajniku gornjega polka.

Najcenejšemu in najsolidnejšemu ponudniku se poveri izvršba zgoraj navedenih tiskovin po odobrenju žandarmerijske komande v Beogradu.

Komanda 8. žandarmerijskega polka
E. Stev. 12.161.

Za jugoslovanski patent št. 1942 od 1. julija 1923 na:

**stroj za proizvodnjo
hladnoče, naročito za male
efekte**

(Kältemaschine, insbesondere für kleine Leistungen)

se iščejo kupci ali odjemalci licenc. — Cenj. ponudbe na ing. Milan Suklje, Ljubljana, Šelenburgova ulica 7.

Vse vrste trgovske knjige kot: **amerikanski Journal**, glavne knjige, blagajniške knjige, vsakovrstne štrance, bloke, mape kakor tudi vse vrste šolske zvezke vam nudim s svojimi prvovrstnimi izdelki najugodnejše

A. JANEŽIČ, Ljubljana
Florijanska ulica št. 14
knjigoveznica, industrija šolskih zvezkov in trgovskih knjig.

Na veliko!

Na malo!

Prometni zavod za premog d. d. v Ljubljani

prodaja

PREMOG

iz slovenskih premogovnikov

Vseh kakovosti, v celih vagonih po originalnih cenah premogovnikov za domačo uporabo, kakor tudi za industrijska podjetja in razpečava na debelo

Inozemski premog in koks

Vseh vrste in vsakega izvora ter priporoča posebno prvovrstni češkoslovaški in angleški koks za lijarne in domačo uporabo, kovaški premog, črni premog in briketi.

Naslov:

Prometni zavod za premog d. d. v Ljubljani
Miklošičeva cesta št. 15, II. nadstr.

Veletrgovina

A. ŠARABON
v Ljubljani
priporoča

**špecerijsko
blago**

raznovrstno žganje
moko in
deželne pridelke
raznovrstno
rudninsko vodo
Lastna pražarna za
kavo in mlin za di-
šave z električnim
obratom.

CENIKI NA RAZPOLAGO!

TRIKO-PERILO
za moške, žene in otroke,
volna v raznih barvah, rokavice,
nogovce, dokolenice, nahrbtniki
za šolarje in lovce, dežniki,
klobi, šifoni, žepni robci, police, vilice, noži,
škarje, potrebščine za šivilje,
brojače, čevljarje, brivce
edino le pri trvdki

Josip Petelinc
Ljubljana

blizu Prešernovega spomenika
Najnižje cene! Na veliko in malo!

Edino **šivalni stroji** in
najboljši **kolesa**

za rodbino, obrt in industrijo so le

JOS. PETELINCA

Najnižje cene! **Gritzner Adler** Tudi za obroke!

Ljubljana, blizu Prešernovega spomenika
Pouk v vezanju brezplačno. — Večletna garancija.

TISKARNA MERKUR

Trgovsko-industrijska d. d.

Ljubljana

Simon Gregorčičeva
ulica št. 13

Telefon št. 552

Račun pri pošt. ček. zav. št. 13.108

Se priporoča za
vsa v tiskarsko
stroko spadajoča
dela. Tiska vse
tiskovine za trgo-
vino, industrijo in
urade; časopise,
knjige, koledarje,
letake, posetnice
i. t. d. e i. t. d.
Lastna knjigoveznica.